

Povzetek 18. tradicionalnega mednarodnega simpozija o apiterapiji v Mariboru

V soboto, 25. marca 2023 je bil za čebelarje prav poseben dan. Namenjen sajenju medovitih rastlin in na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede v Mariboru je potekal že 18. tradicionalni mednarodni apiterapevtski simpozij, v spomin na dr. Filipa Terča, ki ga šteujemo za začetnika apiterapije moderne dobe. Tokratna osrednja tema simpozija je bil čebelji strup.

Najprej nas je nagovoril predsednik ČZS Boštjan Noč, ki je poudaril prihodnost apiterapije in naj vsi skupaj pripomoremo k čim večji veljavi apiterapije tako doma kot v svetu.

Dr. Gregor Pivec, avtor znanstvene monografije o življenju dr. Filipa Terča, nam je predstavil delo in življenje dr. Filipa Terča, rojenega 30. marca 1844 v Praporištu na Češkem. Leta 1896 je doštudiral medicino na Dunaju. Življenje ga je pripeljalo v Maribor, kjer je živel in delal od leta 1875 do 28. oktobra 1917. Bil je tudi čebelar in ker je bolehal je za revmatskim artritism, je opazil, da se mu po čebeljih pikih zmanjšajo revmatski simptomi. Tako je začel leta 1881 sistematično spremljati potek zdravljenja po metodah znanstveno raziskovalnega dela, rezultat tega je bil članek, ki je bil objavljen leta 1888 v strokovno-medicinski reviji Wiener medizinische presse. Dr. Filip Terč je bil leta 2006 na kongresu svetovne apiterapije v Nemčiji, v Passau imenovan za očeta sodobne apiterapije.

Dr. Aleš Rozman s klinike Golnik je predstavil sodelovanje ČZS s kliniko Golnik s ciljem razvoja apiterapije s pomočjo zdravstvene stroke. V ta namen je bila ustanovljena delovna skupina apiterapevtov in strokovnjakov z Golnika, ki v sklopu znanstvene raziskave pripravlja izobraževanje prepoznavanja hude alergijske reakcije in pravilne uporabe samoinjektorja adrenalina.

Prim. mr. sci. Josip Lončar, dr. med. iz Bjelovarja je predstavil lastnosti čebeljega strupa, prakso zdravljenja s čebeljim strupom v svetu in lastne izkušnje. Čebelar je že 70 let od zgodnjega otroštva, z apiterapijo se ukvarja vse od leta 1975, ko je končal študij medicine. Še posebej ga ves čas zanima terapija s čebeljim strupom. Čebelji strup je izloček žleze strupnice. Z vbodom žela, ki ga ima v zadku, čebela strup vbrizga v telo. Delovanje čebeljega strupa na človeško telo je kompleksno in zavisí od količine strupa, mesta vboda in od individualne občutljivosti posameznika na čebelji strup. Po delovanju je čebelji strup podoben strupu kač, vendar ob piku kače dobimo kar 300 - krat večjo količino strupa, kot pri piku ene čebele. Vedno bolj se zavedamo koristnih učinkov čebeljega strupa za človeško zdravje in zato je v farmakopejah dvanajstih evropskih držav registriranih že 24 proizvodov, ki vsebujejo čebelji strup. Povzel je uspešnost zdravljenja dr. Filipa Terča, ki je imel izvrstne rezultate pri zdravljenju revmatskih bolezni. Obravnaval je 143 pacientov in pri njih opisal 82 % primerov pri katerih je dosegel 100 % ozdravitev, pri 15 % bolnikov je dosegel znatno izboljšanje zdravja in le pri 2 do 3 % bolnikov ni bilo nobenega izboljšanja.

Ena čebela izloči od 0,1 - 0,15 mg apitoksina. LD₅₀ za čebelji strup znaša 2,8 mg toksina/kg telesne teže. To pomeni 1425 pikov čebel za odraslo osebo, ki ima 75 kg, ali 570 pikov za otroka, ki ima 30 kg. Zanimivo je, da so znani primeri, kjer je več kot 1000 čebel pičilo eno osebo v enem dnevu in le okoli 12,5 % od teh ljudi je umrlo. Pri osebah z izraženo preobčutljivostjo na čebelji strup je lahko usoden že pik ene čebele.

Prvi kortikosteroidi so se pojavili leta 1950 in šele takrat so prvič zabeležili odlične rezultate pri zdravljenju revmatskega artritisa, poliatralgije, multiple skleroze in ostalih revmatskih in nevrodegenerativnih bolezni. Kortikosteroidi so zdravila, ki lajšajo te bolezni, a imajo žal številne neželene stranske učinke, ki jih pri zdravljenju s čebeljim strupom ne zasledimo.

Čebelji strup apliciramo na več načinov: neposredno s pikom čebele, z injekcijskim vbrizgavanjem, z elektroforezo, s pomočjo ultrazvoka, z vtiranjem mazila v kožo na primer krema Apiremin iz Medexa, z inhalacijo in v fazi proučevanja z zaužitjem.

Pri zmanjšanju preobčutljivosti na čebelji strup si pomagamo kar z istim alergenom – čebeljim strupom.

Prim. mr. sci. Josip Lončar, dr. med. dela z naravnim apitoksinom in sicer z malimi dozami apitoksina po priporočilu ameriškega društva za apiterapijo. Dozo postopno povečuje, s ciljem zmanjšanja oziroma izničenja alergijskih simptomov in sigurnega odziva imunosti na čebelji strup. Na ta način doseže imunološko toleranco in zmanjša oziroma odpravi težavne alergijske reakcije tipa 1. Na testiranju je dosegel odsotnost alergijske reakcije pri vseh svojih pacientih.

Bolezni, ki se zdravijo s čebeljim strupom so: revmatični poliartritis, revmatične bolezni mišičja in revmatski miokarditis, nespecifični infekcijski poliartritis, multipla skleroza, neuralgija živca trigeminusa, bolezni perifernega živčnega sistema, migrena, porušen krvni tlak.

S čebeljim strupom se zmanjšuje proces arterioskleroze, znižuje povišan holesterol v krvi, znižuje trigliceride, zdravi vnetje oči, bronhialno astmo, aterosklerozne poškodbe krvnih žil, rane, ki se težko celijo in pooperativne rane.

Zdravljenje nevroloških bolezni s čebeljim strupom:

Alzheimerjeva bolezen je kronična progresivna neurodegenerativna bolezen, ki se kaže tudi v težavah pomnjenja, obnašanja in vsakodnevnega funkcioniranja, ti simptomi se s časom poslabšujejo. Študije so pokazale, da fosfolipaza iz čebeljega strupa zmanjšuje vnetje osrednjega živčnega sistema, izboljšuje spomin, učenje, izboljšuje kognitivne sposobnosti in zmanjšuje napredovanje bolezni.

Parkinsonova bolezen je druga najpogostejša neurodegenerativna bolezen. V klinični sliki se kaže kot: tremor (ritmično izmenično krčenje fleksorjev in ekstenzorjev s frekvenco 4 do 6 Hz), rigidnost (enakomerno zvišan tonus, ki ovira izvajanje gibov), bradikineza (upočasnjena gibov) in motnje ravnotežja (nestabilnost in padci). Vzroki zanjo so oksidativni stres, nevroinflamacija in mitohondrijska disfunkcija. Tu pomaga tudi apiterapija, zato je treba že od otroštva uporabljati apiterapijo in priporočati uživanje čebeljih pridelkov, da se prepreči ali upočasnijo izraz bolezni.

Multipla skleroza je kronična vnetna avtoimunska bolezen osrednjega živčnega sistema. V klinični sliki se kaže kot težave z vidom, ravnotežjem in gibljivostjo. Čebelji strup s svojim protivnetnim delovanjem zmanjša nevrološke simptome in napredovanje bolezni. Glavni učinki apitoksinov pri terapiji z multiplo sklerozo so antiinflamatorne sestavine MCD peptida melitina in fosfolipaze, ki zaustavljajo poškodbo mielina in demielinizacijo nevronov. Zaustavlja degeneracijo živčnih celic in prihaja do remielinizacije in reguliranja funkcije gastrointestinalnega trakta.

Ob apiterapiji s čebeljim strupom se priporoča sočasno jemanje propolisa in matičnega mlečka, ker zmanjšujeta težave zaradi hipoksemije. Za dosego dobrih rezultatov apiterapije se zaužije 2 g matičnega mlečka na dan v dveh obrokih, 1 g zjutraj in 1 g zvečer.

Bolnikom s srčnim infarktom prim. mr. sci. Josip Lončar, dr. med. priporoča jemanje matičnega mlečka in beleži dobre rezultate pri okrevanju. Navedel je še veliko primerov pozitivne prakse zdravljenja s čebeljim strupom.

Bolezni oksidativnega stresa bodo imele v prihodnosti pandemične razsežnosti, ocenjuje prim. mr. sci. Josip Lončar, dr. med. zaradi povečanja življenjske dobe, a težave se zmanjša oziroma prepreči ob uživanju večjih količin medu in čebeljih pridelkov. V Sloveniji pojemo do 2 kg medu na osebo na leto. Tudi zahvaljujoč apiterapiji se bo povečala življenjska doba in kvaliteta življenja ljudi.